

Report zo študijného pobytu v Litve

Lukáš Kaplan, FF MU, Ústav religionistiky
e-mail: 488980@mail.muni.cz

Študijný výjazd do zahraničia bol jeden z hlavných cieľov, ktoré som si vytýčil na začiatku svojho štúdia. Ponúka možnosť navštíviť a hlavne detailnejšie preskúmať krajiny, do ktorých by sa človek bežne na takú dobu nevybral. Silným lákadlom bolo tiež zdokonalenie jazykových zručností a samozrejme túžba spoznať ľudí z odlišných krajín z celého sveta a získať od nich informácie o ich kultúre z „prvej ruky“. Tento text je teda popisom mojej cesty za študijným pobytom do mesta Kaunas v Litve s programom Erasmus+, ktorý však, žiaľ, nedopadol podľa pôvodného očakávania.

Príchod a štúdium v Kaunase

Na cestu som sa rozhodol zvoliť najlacnejší a najdostupnejší spôsob dopravy – autobus. Cesta zaberala dokopy zhruba jeden deň a do Kaunasu som pricestoval v skorých ranných hodinách. Príchod sprevádzala menšia dezorientácia a problém s prístupom do internátu, nakoľko žiaľ ešte nebol otvorený. Po vyše hodine strávenej v blízkom parku sa ale na vrátnici rozsvietilo a ja som sa úspešne dostal do pridelenej izby. Tam som spoznal svojho nového spolubývajúceho z Japonska, ktorý mi bol veľmi nápomocný až do posledného momentu môjho pobytu a do niekoľkých minút sme zistili, že si budeme veľmi rozumieť.

Môj pobyt sa uskutočnil v jarnom semestri na Vytautas Magnus University (VDU), Faculty of Social Studies. Nakoľko fakulta neponúka štúdium religionistiky, musel som si vybrať z kurzov sociológie a prípadne antropológie, ktoré by ma zaujímali a boli aspoň okrajovo príbuzné s mojím materským odborom. Nakoniec som zvolil pre mňa nesmierne zaujímavé kurzy a to: Sociology and Anthropology of Religion (za ktorý je možné získať naše A kredity), Sociology of Body, Sociology of Deviance a samozrejme Angličtinu B2, ktorú som mal vzhľadom na svoju vtedajšiu dosiahnutú úroveň povinne splniť.

Univerzita má svoje budovy roztrúsené po celom meste a chvíľu zabralo sa v tom zorientovať. Ako som už ale spomínal, môj spolubývajúci mi všetko ochotne ukázal a prípadne ma nasmeroval, takže som situáciu nemal tak zložitú, ako možno iní študenti. Vyučovanie funguje na veľmi podobnom princípe ako na Masarykovej univerzite. No zo začiatku ma mierne zarazila miera interakcie, ktorá bola vyžadovaná na jednotlivých prednáškach. Značná časť prednášky bola venovaná diskusii nad preberanou témou. Keďže kurzy prebiehali v angličtine, zúčastňovali sa ich prevažne zahraniční študenti a počúvať ich názory alebo reakcie, často silno poznačené ich kultúrou a krajinou odkiaľ pochádzali, bolo nesmierne pútavé. Semináre potom prebiehali už čisto ako diskusia väčšinou nad dopredu zadaným textom a každý účastník si musel pripraviť niekoľko otázok. Zo začiatku bola pre mňa taká miera interakcie veľkým problémom a to hlavne z dôvodu slabšej úrovne angličtiny. Problémom boli aj veľmi náročné odborné texty, ktorých sme mali na každý týždeň veľké množstvo. Postupom času sa na to ale dalo zvyknúť

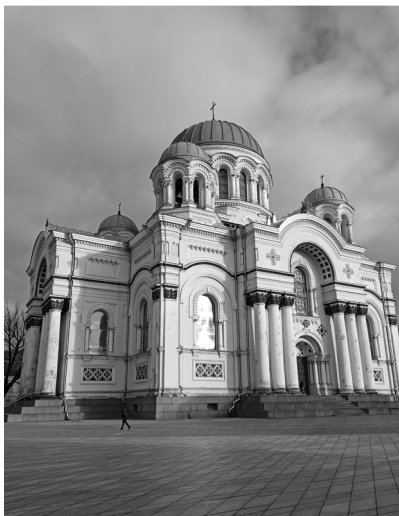
a pocítil som veľké pokroky v používaní cudzieho jazyka. Následne bola pre mňa každá prednáška veľmi hodnotná a nadšenie zo štúdia dopĺňala pekne zariadená knižnica a študovňa.

Litva, mesto Kaunas a študentský život

Pri počiatočnom plánovaní svojho pobytu som často dostával otázky, prečo som si vybral práve Litvu a nie nejakú krajinu západnej Európy, ktorá bola v ponuke. Jedným z dôvodov je, že Litva je prístupnejšia z ekonomického hľadiska a životná úroveň je tu zhruba na rovnakej úrovni ako u nás. Mojim plánom bolo veľa cestovať a skúšať rôzne veci, ktoré krajina ponúka. Preto mi Litva prišla ako skvelá možnosť. Druhým, no nie menej podstatným dôvodom bola samotná krajina. Z množstva fotiek a videí, ktoré som pri výbere napozeral, som bol Litvou tak trochu uchvátený a nerozumel som, prečo sa nezaraďuje k turisticky preferovaným destináciám. Celkovo atmosféra Pobaltia si ma už z predošlej cestovateľskej skúsenosti získala, a preto bola Litva perfektným bodom, z ktorého sa dá cestovať do veľkej časti východnej Európy a tiež Škandinávie.

Svoj pobyt som začal vo februári, a teda počasie, ktoré vtedy prevládalo, nebolo turisticky najpriaznivejšie. Preto som si väčšinu výletov plánoval až na neskoršie mesiace. Prvý mesiac som sa rozhodol venovať hlavne Kaunasu a do detailu ho preskúmať. Kaunas je druhým najväčším mestom Litvy a je špecifické svojou architektúrou. Centrum je plné historických budov a ani po mnohých prechádzkach pohľady neomrzia. Mesto má taktiež veľa prírodných častí, ktoré sú niekedy, ako spomínaný park pri internáte, miestom, kde sa stretáva viacero náboženských tradícií. Tu je možné vidieť napríklad mešitu a o kúsok ďalej pravoslávny kostol.

Mesto taktiež ponúka bohaté kultúrne využitie. Na najdlhšej pešej zóne vo východnej Európe s dĺžkou 1.6km je možné navštíviť pestrú paletu rôznych obchodov, kaviarní, reštaurácií a rôznych kultúrnych inštitúcií. Neoddeliteľnou súčasťou študentského života v Kaunase sú kluby, v ktorých sa stretávajú mladí ľudia. Dovoľujem si aj o kluboch, ktoré nie sú moc otvorené zahraničným návštevníkom a preferujú skôr domácich. Ostatné sa však tešia návštevnosti zahraničných študentov a v dobe pravidelných akcií, akým bolo napríklad utorkové karaoke, sú preplnené. Taktiež na internáte je študentský život veľmi aktívny a miestom častej spoločenskej interakcie sú spoločné kuchyne, kde som sám niekedy viedol dlhé a hodnotné rozhovory s ľuďmi z celého sveta.

Obr. 1: *Rímskokatolícky kostol svätého Michaela archanjela v Kaunase. Pôvodne ortodoxný.*

Cestovanie

Kaunas je výborným štartovacím bodom, odkiaľ je možné cestovať, pretože sa nachádza uprostred krajiny. Dvakrát som teda vyrazil do hlavného mesta Vilnius, ktoré je rovnako plné nádherných pamiatok a chrámov s veľmi špecifickou architektúrou. V marci je tiež obdobie, kedy sa oslavuje druhý deň nezávislosti Litvy (prvý je vo februári) a v oboch mestách, Kaunase aj Vilniuse, ľudia organizujú slávnosti. Vilnius bol preto pri mojom druhom výlete plný stánkov a umeleckých vystúpení. V tomto období bolo otvorených mnoho kostolov dlho do noci. V nich sa dali zastihnúť špecifické predstavenia alebo len zažiť príjemnú atmosféru prichystanú pre návštevníkov. Pri jednom z kostolov si zrejme miestna komunita alternatívne zmýšľajúcich ľudí postavila indiánsky teepee stan, kde do noci prebiehala „bubnovačka“ a spevy.

Druhou destináciou a žiaľ zároveň poslednou, kam som vycestoval, bola Riga, hlavné mesto Lotyšska. Tento výlet som si zorganizoval veľmi spontánne, prakticky z hodiny na hodinu, na popud svojho spolubývajúceho, nakoľko sa blížilo obdobie midterm skúšok a kvôli intenzívnejšej príprave by som už nikde nevycestoval. Vybral som sa teda sám autobusom. Cesta trvala len štyri hodiny a po vystúpení ma privítalo asi najmenej turisticky prívetivé počasie. Poctivo som ale prešiel každý bod mesta, ktorý som si naplánoval a na konci dňa som plný nádherných dojemov prisahal, že sa tam ešte neskôr v priebehu semestra vrátim.

Pandémia a návrat domov

Situáciu s šíriacim sa vírusom nikto v mojom okolí nebral veľmi vážne a aj po správach o prenose do Európy nikto nepochyboval o bezproblémovom priebehu semestra. Významný nárast nakazených ľudí nebol prípadom Litvy a uzavretie školy a zavedenie prísnych opatrení by mi ani nenapadlo. Preto som s úplným pokojom navštevoval vyučovanie až do posledného týždňa, kedy vyučujúci začali hovoriť o jednotlivých prednáškach ako zrejme o posledných v tom semestri, pretože sa rokuje o zatvorení všetkých inštitúcií. Až v tomto momente som si začal uvedomovať vážnosť situácie a začal ju detailnejšie skúmať. V ten istý deň večer došlo k uzatvoreniu hraníc Slovenska s Poľskom a nasledujúci deň aj medzi Litvou a Poľskom. Najväčším problémom bolo, že ma prišla navštíviť priateľka, ktorá mala na ten deň naplánovaný odchod domov a zrušili jej spoje. Počas celého jej pobytu bola ubytovaná na internáte v hostovskej izbe, no deň po vydaní nariadení jej prakticky zakázali vstup do internátu a bolo potrebné hľadať alternatívne ubytovanie. Nasledoval teda dennodenný kolotoč hľadania hotelov a ubytovní, kontrolovania nových vyhlásení vlády SR k situácii a komunikácie s veľvyslanectvom. V tom momente som už aj ja začal uvažovať o návrate domov, pretože zo situácie vyplývalo, že celý svoj pobyt strávim v internátnej izbe.

Po týždni sme dostali informáciu, že vláda začala pracovať na repatriácii občanov, ktorí uviazli v zahraničí, no stále nebolo povedané kedy a či budú repatriovaní občania v Pobaltí. Jednou z hlavných podmienok repatriácie ale bolo, že účastníci nesmú mať príznaky nakazenia. V chladnom marcovom počasí však bolo náročné vyhnúť sa niektorým z príznakov, a tak som nadobúdala miernu paranoju. Nakoniec nám niekoľko dní na to boli oznámené podmienky repatriácie

a 23.3.2020 som opustil Kaunas. Prevezení sme mali byť autobusmi z Vilniusu do Rigy a odtiaľ následne vládny špeciálom do Prahy. Z Prahy mala byť následne slovenská časť repatriantov prevezená autobusom na Slovensko, do karanténneho zariadenia.

Prvým prekvapením bol prechod hraníc Litvy a Lotyšska. Autobus odstavila armáda a všetci museli vyplniť formuláre a predložiť doklady. Hranicu sme museli všetci prekonať pešo so všetkou batožinou. Následne, pred nastúpením do lietadla v Rige, museli byť všetci skontrolovaní armádnym doktorom. Už dopredu sme boli niekoľkokrát upozornení, že kto má akékoľvek príznaky nakazenía, nemá vôbec nastupovať do autobusu, lebo ak bude lekárom označený ako nevyhovujúci, bude musieť ostať na vlastnú päsť v Rige. Všetko sme našťastie splnili a šťastne sa dostali až do karanténneho zariadenia v Gabčíkove. Tam sme museli v izolácii vydržať týždeň, kým sme nedostali negatívny výsledok testu. Pobyt v zariadení bola jedna z tých ťažších vecí na celom presune. Necelých sedem dní sme boli zatvorení v jednej malej miestnosti a jedlo nám bolo položené pred dvere pracovníkmi v ochranných oblekoch. Najcennejšou vecou sa stalo pár balíčkov instantnej kávy a ovocie, ktoré som získal od ľudí z vedľajšej izby v bunke.

Pobyt sa teda absolútne nevyvinul podľa mojich predstáv, no mal som možnosť skúsiť si veci a situácie, z ktorých som si odniesol mnoho skúseností do života a s odstupom času musím uznať, že to aj cez úvodný boj s papierovaním a neskoršie problémy s pandemiou stálo za to a v budúcnosti by som určite možnosť vycestovať na študijný pobyt opäť využil.

Seznam vyobrazení:

Obr. 1: *Rímskokatolícky kostol svätého Michaela archanjela v Kaunase. Pôvodne ortodoxný.* Foto: Lukáš Kaplan, 2020.